

Заклучение

Настоящият монографичен труд няма претенциите да дава окончателна интерпретация на всички проблеми, отнасящи се до социопропространствената характеристика и спецификация на българските цигани. Той е само един първи опит в българската етнологична, етносоциологична, етнопсихологична и циганоложка теория за поставяне и научнотеоретическо изследване и осветляване на особено значими (исторически и актуално) проблеми от битието и душевността на нашите роми. И като такъв диалектически сменя във и чрез себе си всички „плюсове“ и „минуси“, всички благоприятни или опасни предпоставки от прилагането на интердисциплинарни методи и подходи при трактовката на съответните проблемно-тематични кръгове в изложението. Вероятно бъдещето на тези и на ред други свързани (бегло или изобщо непоставени тук и сега) проблеми ще притежава по-различни траектории на техния теоретичен анализ и интерпретация. Нещо повече, възможно е едни и същи проблемно-тематични кръгове, отнасящи се до тайнствата на циганската битност и душевност, да бъдат обект-предмет (поотделно или паралелно) на научноизследователските амбиции и дела на различни научни дисциплини. И с това да се постигне по-голямо и дълбочинно, по-значимо и практически по-полезно проникване в пластове на историческата и на съвременната биография на циганите изобщо и в частност на нашите, българските цигани. Една такава многостранна „атака“ на ромската проблематика от рубежите на различни дисциплини при всяко положение би допринесла след време и за обогатяване на интердисциплинарното тълкуване на тези проблеми, за издигането му на по-голяма висота и теоретическа проникновеност в загадките на ромската екзистенция.

Разбира се, всичко това е не само възможно, то е и желателно, социално необходимо и научнотеоретически изискуемо, ако искрено се стараем да разгадаем историческите и съвременните ребуси на циганския бит, душевност и култура. Защото само на тази основа бихме могли с всеобщи усилия, с толерантност и добронамереност да съхраним, умножим и развием онова стойностно в ромското би-